

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Pepelovej a členiek senátu JUDr. Aleny Prieцelovej a JUDr. Gabriely Mederovej, v právnej veci žalobcu: **S. P., U.** IČO: X., proti žalovanej: **Mgr. H. S., S.**, správkyňa konkurznej podstaty úpadcu D. - I. E., s. r. o., S., IČO: X., **o určenie poradia prihlásenej pohľadávky žalobcu v sume 206 813,78 eur**, vedenej Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 27Cbi 17/2010, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 15CoKR 1/2011-116 zo dňa 25. mája 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu **m e n í** tak, že rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 27Cbi 17/2010-98 zo dňa 25. novembra 2010 sa mení nasledovne: Súd určuje, že pohľadávka žalobcu vo výške 206 813,78 eur, uplatnená prihláškou č. 20 zo dňa 14. apríla 2010 v konkurznom konaní, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 32K 5/2010 na majetok úpadcu D. - I. E., s. r. o., Š., je prednostnou pohľadávkou v zmysle § 120 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho a odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Nitra rozsudkom č. k. 27Cbi 17/2010-98 zo dňa 25. 11. 2010 žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že ním prihlásená pohľadávka v sume 206 813,78 eur je prednostnou pohľadávkou z reštrukturalizačného konania v zmysle ustanovenia § 120 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len ZKR). Uviedol, že táto pohľadávka vznikla z titulu vyplatenia dávok z garančného poistenia bývalým zamestnancom úpadcu. Žalobca si túto pohľadávkou prihlásil ako prednostnú pohľadávkou v súlade s § 120 ods. 4 ZKR. Žalovaný, ako správca konkurznej podstaty úpadcu, poprel poradie tejto prihlásenej pohľadávky, a to z dôvodu, že konkurz na úpadcu súd vyhlásil až po skončení reštrukturalizácie úpadcu a nie počas reštrukturalizačného konania.

Z vykonaného dokazovania súd prvého stupňa zistil, že uznesením Okresného súdu Nitra č. k. 31R 1/2008-2596 zo dňa 23. 10. 2008 bola povolená reštrukturalizácia dlžníka D. - I. E., s. r. o., S., IČO: X. a za správcu bol ustanovený Mgr. M. V.

Uznesením Okresného súdu Nitra č. k. 31R 1/2008-37848 zo dňa 28. 05. 2009, s účinkami zverejnenia v Obchodnom vestníku ku dňu 04. 06. 2009, bol potvrdený reštrukturalizačný plán dlžníka: D. - I. E., s. r. o., S., IČO: X.

Až uznesením Okresného súdu Nitra č. k. 32K 25/2010-528 zo dňa 23. 03. 2010 súd vyhlásil konkurz na majetok dlžníka D. - I. E., s. r. o., S., IČO: X. Účinky vyhlásenia konkurzu v zmysle § 23 a § 199 ZKR nastali dňa 27. 03. 2010.

Žalobca si riadnou prihláškou zo dňa 14. 04. 2010 včas prihlásil svoju pohľadávkou vo výške 206 813,78 eur do konkurzu, t. j. v 45-dňovej lehote v zmysle § 28 ods. 5 ZKR. Prihlásená pohľadávka vznikla z titulu vyplatenia dávok z garančného poistenia bývalým zamestnancom úpadcu a bola predpísaná právoplatným a vykonateľným Rozhodnutím S. P., pobočka L., č. 400-4940/2008-1 zo dňa 29. 12. 2008. Pred tým, ako bol vyhlásený konkurz na úpadcu, bola povolená reštrukturalizácia, ktorá bola aj právne skončená, a to potvrdením reštrukturalizačného plánu. Bolo nepochybné, že pohľadávka žalobcu vznikla v čase po

povolení reštrukturalizácie úpadcu a v rámci reštrukturalizačného konania mala charakter prednostnej pohľadávky v zmysle § 120 ods. 2 ZKR, ktorá sa v reštrukturalizačnom konaní neuplatňuje prihláškou. Sporné nebolo ani to, že sa potvrdený reštrukturalizačný plán neplnil a po tom, ako bola reštrukturalizácia skončená potvrdením reštrukturalizačného plánu, došlo k vyhláseniu konkurzu na majetok úpadcu. Tiež nebolo sporné, že si žalobca túto svoju pohľadávku, ktorá mala počas reštrukturalizácie charakter prednostnej pohľadávky, riadne a včas prihlásil do konkurzného konania, vedeného na majetok úpadcu, ktoré sa začalo až po tom, čo bol potvrdený reštrukturalizačný plán. Žalobca si ju do konkurzu prihlásil ako pohľadávku prednostnú v zmysle § 120 ods. 4 ZKR. Keďže prihláška pohľadávky do konkurzu bola podaná včas a z formálneho hľadiska spĺňala zákonné náležitosti, správca konkurznej podstaty sa ňou riadne nezaoberal. Správca však po vyhodnotení uvedenej prihlášky poprel poradie pohľadávky, a to z dôvodu, že konkurz bol vyhlásený až po skončení reštrukturalizácie úpadcu a nie počas nej.

Súd prvého stupňa skúmal, či dôvody popretia poradia pohľadávky správcom konkurznej podstaty boli dôvodné. Z vykonaného dokazovania (z uznesenia tamojšieho súdu č. k. 31R 1/2008-37848) bolo zrejmé, že v tomto prípade bolo pred tým, ako bol na úpadcu vyhlásený konkurz, začaté reštrukturalizačné konania dlžníka (úpadcu) a reštrukturalizácia dlžníka (úpadcu) bola povolená uznesením č. k. 31R 1/2008-2590 zo dňa 23. 10. 2008. Táto reštrukturalizácia bola v zmysle § 153 ods. 1 ZKR skončená potvrdením reštrukturalizačného plánu dlžníka (úpadcu), uznesením súdu č. k. 31R 1/2008-37848 zo dňa 28. 05. 2009, právoplatného dňa 19. 06. 2009 a vykonateľného dňa 04. 06. 2009. K zverejneniu uznesenia, ktorým bola reštrukturalizácia skončená, došlo 04. 06. 2009. Súd prvého stupňa ďalej zistil, že až uznesením č. k. 32K 5/2010-528 zo dňa 22. 03. 2010 bol na úpadcu vyhlásený konkurz, t. j. k vyhláseniu konkurzu došlo až po skončení reštrukturalizácie dlžníka (úpadcu), nie počas nej. Pohľadávka, ktorú si žalobca prihlásil do konkurzu, vznikla počas reštrukturalizácie dlžníka (úpadcu), a preto mala v rámci reštrukturalizačného konania charakter prednostnej pohľadávky v zmysle § 120 ods. 2 ZKR. Táto pohľadávka však v rámci reštrukturalizačného konania uspokojená nebola. To, že táto pohľadávka mala charakter prednostnej pohľadávky v reštrukturalizácii podľa § 120 ods. 2 ZKR, podľa súdu prvého stupňa automaticky neznamená, že takáto pohľadávka má charakter prednostnej pohľadávky aj v rámci konkurzného konania podľa § 120 ods. 4 ZKR. Tak, ako je v zákone o konkurze a reštrukturalizácii samostatne upravená reštrukturalizácia, tak je v tomto zákone upravené aj

konkurzné konanie, ako samostatné konanie. Pohľadávky veriteľov, ich charakter a spôsob ich prihlasovania do konkurzného konania sú upravené v tejto časti zákona. Len v prípade, ak počas reštrukturalizácie dôjde k vyhláseniu konkurzu (napr. podľa § 117 ZKR), je potrebné v konkurze prihlásiť prihláškou aj tie pohľadávky, ktoré v reštrukturalizácii vznikli ako prednostné (§ 120 ods. 2 ZKR) a tieto pohľadávky sa potom aj v rámci konkurzu uspokojujú zo všeobecnej podstaty pred inými nezabezpečenými pohľadávkami, t. j. prednostne.

Uvedené je však v zmysle citovaného zákona možné aplikovať len v prípade, že počas reštrukturalizácie je vyhlásený konkurz na majetok dlžníka. V prípade úpadcu však k vyhláseniu konkurzu na jeho majetok nedošlo počas reštrukturalizácie, ale až po jej skončení. Nebola teda splnená zákonná podmienka, upravená v § 120 ods. 4 ZKR, aby mohla byť pohľadávka žalobcu akceptovaná správcom ako prednostná v zmysle § 120 ods. 4 ZKR. Podľa súdu prvého stupňa je pritom bezpredmetné, akým titulom táto pohľadávka vznikla, resp. či táto pohľadávka bola prednostná v rámci reštrukturalizácie, keď k vyhláseniu konkurzu došlo až po skončení reštrukturalizácie. Pohľadávky, ktoré sa považujú za prednostné v zmysle § 120 ods. 2 ZKR, sú totiž prednostnými aj v konkurze len za predpokladu, že tento konkurz bol vyhlásený počas reštrukturalizácie. Taktiež je podľa súdu prvého stupňa bezpredmetné, že aj v roku 2008 bol podaný návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok úpadcu, pretože na základe tohto návrhu k vyhláseniu konkurzu nedošlo. Následne však bola v súlade so zákonom povolená reštrukturalizácia dlžníka (úpadcu) a táto bola riadne aj skončená a až v roku 2010 bol na neho vyhlásený konkurz. Vzhľadom na uvedené sa súd prvého stupňa plne stotožnil s dôvodmi popretia poradia pohľadávky, prihlásenej žalobcom do konkurzného konania, preto žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho poriadku (ďalej len O. s. p.) tak, že ich náhradu úspešnému žalovanému nepriznal, keďže si žiadne neuplatnil.

Krajský súd v Nitre na odvolanie žalobcu rozsudkom č. k. 15CoKR 1/2011-116 zo dňa 25. 05. 2011 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Zároveň proti tomuto rozsudku pripustil dovolanie.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku a skonštatoval správnosť jeho dôvodov (§ 219 ods. 2 O. s. p.). Podľa názoru odvolacieho súdu, keďže k vyhláseniu konkurzu na majetok žalovaného ako dlžníka došlo až po skončení reštrukturalizácie, nie je možná v tomto konkrétnom prípade aplikácia ustanovenia § 120 ods. 4 ZKR.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že úspešnej žalovanej ich nepriznal, pretože si ich neuplatnila.

Odvolací súd zároveň proti svojmu rozsudku podľa § 238 ods. 3 O. s. p. pripustil dovolanie, pretože toto rozhodnutie je po právnej stránke zásadného významu. Dovolacou otázkou je, či žalobcom uplatnené pohľadávky, vzniknuté v súvislosti s prevádzkovaním podniku dlžníka počas reštrukturalizačného konania sa v konkurze nezabezpečenom rozsahu uspokojujú zo všeobecnej podstaty pred inými nezabezpečenými pohľadávkami, ak bol konkurz na majetok dlžníka vyhlásený po skončení reštrukturalizácie, a teda či tieto prednostné pohľadávky majú charakter prednostnej pohľadávky i naďalej po vyhlásení konkurzu po skončení reštrukturalizačného konania.

Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť dňa 18. 07. 2011.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobca, z dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. (t. j. že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci). Poukázal na ustanovenie § 118 ods. 2 ZKR, z ktorého vyplýva, že nie je možné, aby počas prebiehajúceho reštrukturalizačného konania, a teda ani počas reštrukturalizácie, bol vyhlásený konkurz. V prípade, že je reštrukturalizačné konanie neúspešné, resp. nie sú naplnené zákonné dôvody a „prejde do konkurzného konania“, súd vždy reštrukturalizačné konanie zastaví a až následne vyhlási konkurz, teda z formálneho hľadiska konkurz nie je vyhlásený počas reštrukturalizácie, ale až po jej zastavení. V prípade použitia striktného gramatického výkladu by ustanovenie § 120 ods. 4 ZKR bolo v praxi nepoužiteľné. Má za to, že ustanovenie § 120 ods. 4 ZKR je preto potrebné vykladať v širších súvislostiach, a to najmä v súlade s cieľom reštrukturalizácie, ktorou je hospodárska záchrana dlžníka tým, že čiastočne v súlade so schváleným plánom uspokojí veriteľov, zbaví sa starých dlhov a bude

schopný plniť nové záväzky, čo nemožno ohraničiť iba do štádia potvrdenia plánu. Uviedol, že cieľom ustanovenia § 120 ods. 4 ZKR je ochrana veriteľov a ich pohľadávok vzniknutých počas reštrukturalizácie pre prípad, že proces reštrukturalizácie nebude úspešný a nedôjde k splneniu plánu, a teda aj naplneniu účelu reštrukturalizácie. Za konkurz vyhlásený počas reštrukturalizácie by mal byť považovaný konkurz, k vyhláseniu ktorého došlo v dôsledku neúspešného reštrukturalizačného konania, a to z akýchkoľvek dôvodov určených ZKR, či k nemu dôjde podľa ustanovenia § 129 ods. 3 ZKR na návrh správcu pre porušenie povinností dlžníka alebo v dôsledku zlej finančnej situácie dlžníka alebo bez návrhu v prípadoch uvedených v ustanovení § 131 ZKR, alebo v dôsledku zamietnutia predloženého plánu, ako i v prípade, že podá návrh na vyhlásenie konkurzu dlžník a nedôjde k splneniu plánu.

Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v nadväznosti na rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, resp. aby rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že súd určuje, že pohľadávka žalobcu je prednostnou pohľadávkou z reštrukturalizačného konania v zmysle ustanovenia § 120 ods. 4 ZKR.

Žalovaná sa k dovolaniu žalobcu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal účastník konania v zákonom stanovenej lehote (§ 240 ods. 1 O. s. p.), za ktorého konaná jeho zamestnanec s právnickým vzdelaním (§ 241 ods. 1 veta druhá O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) najskôr skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom.

Okrem prípadov, uvedených v § 237 O. s. p. zákon upravuje ďalšie prípady prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, v ustanovení § 238 O. s. p. V danom prípade je splnená podmienka prípustnosti dovolania v zmysle § 238 ods. 3 O. s. p., podľa ktorého dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého

stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Žalobca v dovolaní poukazuje na existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvého stupňa spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Pod nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O takýto prípad ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak súd aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil. Nesprávne právne posúdenie veci môže byť spôsobilým dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok rozhodnutia odvolacieho súdu.

Nesprávne právne posúdenie veci namieta žalobca v súvislosti s určením, či jeho pohľadávka voči úpadcovi vo výške 206 813,78 Eur je prednostnou pohľadávkou z reštrukturalizačného konania v zmysle § 120 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov.

Okresný súd Nitra uznesením zo dňa 23. 10. 2008 č. k. 31R 1/2008-2596, právoplatným dňa 30. 10. 2008, povolil reštrukturalizáciu dlžníka D. – I. E., s. r. o., Š.. Uznesením Okresného súdu Nitra z 22. 03. 2010 č. k. 32K/5/2010–528, právoplatným 11. 04. 2010, bol na majetok uvedenej spoločnosti vyhlásený konkurz podľa zákona č. 7/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (zákon o konkurze a reštrukturalizácii).

Žalobca si prihláškou zo dňa 14. 04. 2010 prihlásil do konkurzného konania svoju pohľadávku vo výške 206 813,78 Eur, predstavujúcu vyplatené dávky garančného poistenia bývalým zamestnancom úpadcu, predpísanú právoplatným rozhodnutím S. P., pobočka L. č. 400-4940/2008-1 zo dňa 29. 12. 2008. Medzi účastníkmi konania nie je sporné, že pohľadávka žalobcu vznikla po povolení reštrukturalizácie dlžníka a v jej priebehu mala postavenie prednostnej pohľadávky podľa § 120 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Spornou nie je ani skutočnosť, že ide o pohľadávku, ktorá vznikla v súvislosti s prevádzkovaním podniku dlžníka.

Podľa § 120 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, ak súd počas reštrukturalizácie vyhlási na majetok dlžníka konkurz, prednostné pohľadávky, ak vznikli v súvislosti s prevádzkovaním podniku dlžníka počas reštrukturalizačného konania, sa v konkurze v nezabezpečenom rozsahu uspokojujú zo všeobecnej podstaty pred inými nezabezpečenými pohľadávkami.

Odvolačí súd sa v dovolaní napadnutom rozhodnutí stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa, podľa právneho názoru ktorého len v prípade, ak počas reštrukturalizácie dôjde k vyhláseniu konkurzu, je potrebné v konkurze prihlásiť prihláškou aj tie pohľadávky, ktoré v reštrukturalizácii vznikli ako prednostné (§ 120 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii) a tieto pohľadávky sa potom aj v rámci konkurzu uspokojujú zo všeobecnej podstaty pred inými nezabezpečenými pohľadávkami, t. j. prednostne. Zdôraznil pritom skutočnosť, že k vyhláseniu konkurzu na majetok dlžníka D. – I. E., s. r. o., nedošlo počas reštrukturalizácie, ale až po jej skončení, v dôsledku čoho nebola splnená zákonná podmienka upravená v § 120 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii pre posudzovanie predmetnej pohľadávky ako prednostnej.

Podľa § 118 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, ak tento zákon neustanovuje inak, reštrukturalizácia bráni tomu, aby na toho istého dlžníka začalo alebo prebiehalo konkurzné konanie, ak počas reštrukturalizácie dôjde na súd návrh na vyhlásenie konkurzu, súd návrh na vyhlásenie konkurzu uznesením odmietne.

V prípade taxatívne stanovených podmienok súd bez návrhu jedným uznesením zastaví reštrukturalizačné konanie, začne konkurzné konanie a vyhlási na majetok dlžníka konkurz (§ 131 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii).

Z citovaných ustanovení vyplýva, že ohľadom toho istého dlžníka je možné viesť len jedno konkurzné alebo reštrukturalizačné konanie, vyhláseniu konkurzu na majetok dlžníka preto predchádza skončenie reštrukturalizácie (§ 156 zákona o konkurze a reštrukturalizácii). Reštrukturalizácia sa však končí len po formálnej a procesnej stránke, ale pokračuje po stránke ekonomickej. V prípade vyhlásenia konkurzu pred splnením reštrukturalizačného plánu dochádza k jeho neúčinnosti voči všetkým účastníkom plánu, ktorých nároky z plánu neboli v tom čase splnené.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti možno konštatovať, že v zmysle § 120 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii sú splnené podmienky, aby pohľadávka žalobcu, ktorá vznikla v súvislosti s prevádzkovaním dlžníkovho podniku počas reštrukturalizačného konania, po jeho premene na konkurzné konanie bola uspokojená v konkurze v nezabezpečenom rozsahu prednostne pred inými nezabezpečenými pohľadávkami.

V dôsledku existencie žalobcom namietaného dovolacieho dôvodu dovolací súd podľa § 243b ods. 2 O. s. p. rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil tak, že rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 27Cbi/17/2010–98 zo dňa 25. 11. 2010 sa mení, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

O trovách dovolacieho a odvolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. Žalobcovi v dovolacom a ani v odvolacom konaní trovy nevznikli, v dôsledku čoho mu neboli priznané.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. októbra 2012

JUDr. Viera Pepelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová